

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Pe pošti prejemati:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta " 13 " —
četrt " 6 " 50 "
mesec " 2 " 20 "

V upravnštvu prejemati:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta " 10 " —
četrt " 5 " —
mesec " 1 " 70 "

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

Naročnino in inserate
sprejema upravništvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rekopisni se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izveniši
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 78.

V Ljubljani, v četrtek 5. aprila 1900.

Letnik XXVIII.

Protikatoliško gibanje v Avstriji.

(Konec.)

V vrtnice so začeli tudi ljudski učitelji. Da je marsikdo prav lahko to storil, je vzrok verskoindiferentna vzgoja na pripravnicah, dalje napetost med njimi in duhovniki in nazadnje prehudi nacionalizem. Čutil se je pa tudi vsak tako rekoč obvezanega, da podpira to gibanje, saj je v »nemško-avstrijski učiteljski zvezi« skora pet šestink vseh nemških učiteljev in urednik njihovega glasila »Deutsch-österreich. Lehrzeitung« znani protestantski učitelj Chr. Jessen.

Kakor smo že dejali, smo se katoličani res ustrašili, a sodeči po dosedanjih vspehih se smemo pomiriti vsaj nekoliko. Kar jih je dosedaj odpadlo, s temi nismo izgubili veliko, morda nič, za prihodnost se pa tudi smemo potolažiti, saj taka stvar vleče le nekaj časa. Da Nemci z dosedanjimi vspehi niso zadovoljni, nam pričaja »Die christliche Welt«, ki piše:

»Avstrijski Nemci znajo le godrnjati in zmerjati, a možje dela niso. To je sad stoletne policijske vzgoje, ki pušča ljudem noreti, dokler hočejo, da le ne prično z dejavnimi . . . Kaj se je že vse govorilo v parlamentu, na shodih, pri pivu o prestopu v protestantizem. V jezi zabavljajo katoliški cerkvi, hvalijo ljubeznivo uljudnost evangelijskih duhovnikov itd. Ko se je pred 15 leti ustanovilo Gustav Adolfovsko društvo, je bil ves Reichenberg v zastavah; gostje so bili kar očarani in vse je bilo prepričano, da je le evangelijska vera prava, vera Lutrova, nemška vera, a protestant ni postal nihče!«

Dalje modruje isti list:

»Vplivni krogi stoje ob strani: plemenitaši, duhovniki, učenjaki, organizovani delavci in ženske! V Avstriji dobiš težko še katoliškega nemškega plemenitaša, ki bi krščansko mislil in resnice iskal. Katoliška duhovščina se neče ogreti. Kdor pozna večje prekucije v cerkveni zgodovini, ve, da je šel duhovnik vselej z ljudstvom. Kjer ni tako, bodo mase ostale, kjer so. Sicer pa katoliški duhovnik v Avstriji ne more tako lahko postati protestant, tudi če bi sam hotel. — Učenjaki gledajo to gibanje s pomenljivim po-

smehom. Organizovani delavci se tudi le smejejo najnovejši igrači nacionalne buržoazije. Ženske nečejo z nami, ne zato, kakor bi jih zadrževala izpovednica, ampak ker se njih konservativne misli ne vjemajo s to stvarjo. Gibanje je le med mladino v mestih in nekaterih kmetakih okrajih. Zato bomo mogli v Avstriji malo prestopov šteti . . .«

Priznati moramo, da je v teh besedah nekaj resnice, a tudi precej domišljevanja. Najbolj resničen je morda zadnji stavek.

Posebno željno so pričakovali katoliških duhovnikov. Vabili so jih na razne načine, a vjeli — lahko rečemo — nobenega. Lažljivo je pisal Wolf 2. aprila 1899, da se je to gibanje razširilo med rimske duhovnike, in da se jih je od novembra že 21 oglasilo pri starokatoliškem škofu dr. Herzogu. »Seveda,« pravi proti koncu, »za sedaj jih more škof sprejeti le toliko, kolikor dopušča ustanovitev novih starokatoliških občin.« Zato pa potem svetuje, naj prestopajo s celo župnijo k starokatoličanstvu in naj ne čakajo, kdaj bo kje kaka prazna služba.

Meseca junija minolega leta je zopet pisal Wolf, da bi najmanj polovica nemških duhovnikov sledila Petranu, Ferku, Bayerju, če se ne bi bala za kruh in rimskega maščevanja.

Polovica tedaj! No, Döllinger je tudi ob svojem času sanjaril o tisočih duhovnikov, a ni bilo skoro nič. To so halucinacije! Seveda za ljudstvo je pa tako pisarenje gotovo zapeljivo. Toda pri duhovnikih je Wolf bore malo opravil; samo tri je dobil; in kaj je to proti tisočem!

Čujmo še glasove protestantskih krogov! Kakih misli je dr. Johanny, smo že slišali, a tudi dunajski evangelijski cerkveni svet se ne more ogreti; izdal je namreč ukaz, naj se ne sprejemajo taki, katerih prestop ne temelji na verski podlagi. Wolf je sveda zelo zameril tem besedam in dejal, da svet ni prost, ker ima naslov »c. kr.« Da se tudi v Nemčiji nečejo oficijelni krogi dosti brigati za to gibanje, nam dokazuje saksonska vlada, ki je prepovedala vsako zborovanje v ta namen.

Drugi protestantje so zopet drugačnega mnenja. Glasilo evangelijskih duhovnikov

»Evangel. Kirchenzeitung« ni čisto nič izbirčno, ampak dobrodošel vsak, ki se oglasi. — Med posamezniki pa sta se dosedaj najbolj trudila dunajski pastor dr. Paul Zimmermann in pastor v Gradcu. Prvi piše prav pridno brošure, v katerih slavi reformacijo in zabavlja papeštvu, drugi pa prireja shode v svojem stanovanju in skuša posebno vplivati na vsučiliščnike, za katere je nabil svoj oklic tudi na črni deski. Kaj bi bilo, da je storil kaj podobnega kak katoliški duhovnik!

Bolj veseli nego vladni krogi so pa drugi Nemci izven Avstrije. Kako je pozdravil prvi »Proč od Rima« hanoveranski »Sonntagabote«! Naj navedemo samo nekaj točk:

»Velike stvari se gode v Avstriji. Bog je storil čudež, ki se bo opeval v prihodnjih dneh. Spomin na velike dneve reformacije se je zbudil . . . Dajte nam propovednikov, pošljite nam evangelijske, tako nas prosijo! Nemško-evangelijska pomlad klije v Avstriji. Bog je odprl evangelijsko novo pot; nemško ljudstvo naj ne presliči glasu časa, glasu božjega!«

Kakor so pisali, tako so tudi delali, a skoro brez vspeha. Oglasilo se je hitro dovolj pomagaveč; pošiljali so čez mejo misionarje, zbirali »milo darove« itd. V denarju so po poročilu superintendenta Fr. Meyer nabrali do 10. sept. 1899 čez 30.000 mark. Verskih tiskovin so pa razdelili zastoj čez 2 milijona med ljudstvo. Da živi »Ostd. Rundschau« le od nemških mark, skoro ni treba omenjati.

In kako znajo listi razširjati to misel, naj priča samo nekaj odstavkov:

»Ako bi šlo tako naprej, nam bo kmalu zaklical črni general dolgo zaželeni »finis Germaniae«.

»Napočila je nova doba prve ljubezni do evangelijske; sam Bog je zopet zanetil ogenj resnice v deželi, ki so jo vodili mračnjaški jezuitje.«

»Povsod poka, zija in gnjuje v državi, ki neguje ultramontanizem . . . Proč od Rima!«

Tako berivo mora vplivati na nerazsodnega bravca, in le čuditi se moramo, da jih je tako malo preslepilo.

Toda dovolj! Pregledali smo v glavnih potezah vse gibanje. Nevarnosti sicer še ni konec, a upajmo, da se bo kmalu polegla.

Nekaj pa je gotovo: Avstrija je bila vedno katoliška država, na tej podlagi se je vzdržala in le na tej podlagi ji je zagotovljen nadaljni obstoj.

Deželni zbor kranjski.

Na dnevnem redu današnje pete seje so bila poročila finančnega in upravnega odseka o raznih prošnjah.

O prošnji vodstva bolnišnice usmiljenih bratov v Kandiji pri Novem Mestu za zvišanje letne podpore je poročal poslanec Luckmann.

Bolnica je dobila 8000 gld. podpore za zgradbo v 4letnih obrokih do konca l. 1901. Ob enem daje dežela letne podpore 2000 gold. Sedaj prosi vodstvo bolnice za primerno zvišanje te letne podpore. Poročevalec Luckmann je dejal, da sedaj ni mogoče zvišanje, pač pa l. 1901, ko se konča ona podpora 8000 gld.

Poslanec Pfeifer priznava, da dežela mnogo žrtvuje za bolnico v Kandiji, in da je treba pri sedanjih neugodnih deželnih finančnih varčno postopati. Vendar ima varčnost svoje meje in gotovo ni tam na mestu, kjer se gre za zdravje in življenje ljudi — za najdražje blago na svetu. Največji revež je bolnik, posebno na deželi, če nima bližnje zdravniške pomoči in primerne postrežbe. Kako mučno je bilo za take reveže, ki so morali na primer iz Dolenjskih pokrajin voziti se v oddaljeno ljubljansko bolnico, kako so se pretresli pri dolgi mučni vožnji in s tem si poojstrili bolezen in trpljenje.

Zato je neprecenljive vrednosti za Dolenjsko, da so se našla zlata srca iz reda usmiljenih bratov, ki so prihiteli na pomoč tem revežem, ustanovivši v Kandiji bolnico s 35 posteljami. Prekmalu se je videlo, da teh 35 postelj ne zadostuje, iz golega usmiljenja so blagi redovniki gradili novo bolnico ter pomnožili število postelj na 80 ter preskrbeli bolnico v vsemi aparati, instrumenti, tako da odgovarja bolnica vsem modernim znanstvenim zdravniškim pogojem.

Žrtvovali so svoje premoženje, ter se po-

LISTEK.

Veliki požar v Trnovem pred sto leti.

V »Zgodnji Danici« je ž. g. trnovski župnik I. Vrhovnik podal zanimive črtice o velikem požaru, ki ga je doživelo trnovsko predmestje včeraj pred sto leti. Iz črtice posnamemo:

V sredo dne 4. malega travna je minilo sto let, odkar je grozen požar vpepelil do malega vse Trnovo.

V ljubljanskih predmestjih: v Krakovem in Trnovem se je vrstil konec 18. stoletja v majhnih presledkih požar za požarom. Dne 7. kimovca l. 1770. je pogorelo v Krakovem po noči 51 hiš. Ravno toliko poslopij je ugonobil požar v istem predmestju dne 28. rožnika l. 1774. Tistikrat se je ogenj preselil celo preko Ljubljane, divjal krog sv. Jakoba in uničil ondi z jezuitskim samostanom in učiliščem vred šentjakobsko in sv. Florijana cerkev, kapelico sv. Rozalije, ki se ni več dvignila iz razvalin in 58 hiš.

Potem je prišla vrsta na Trnovo. Dne 7. rožnika l. 1780 je tresčilo ondukaj in Trnovčanom je zgorelo 19 hiš.

Huje je razsajal osem let pozneje ognjeni živelj v Krakovem. Bilo je dne 29. malega travna 1798 t. j. tretjo nedeljo po veliki noči ob 3. popoldne, ko so bili ljudje po cerkvah in na sprehajališčih, kar se nagloma posveti v Krakovem. Ker je veter pihal, bilo je dvanaest hiš skoro hkrati v plamenu. Vkljub vsestranski pomoči je pogorelo tedaj 32 hiš, 16 pa so jih odkrili, da ni mogel ogenj seči dalje.

Hujši požar, kakor pred desetimi leti, je obiskal Trnovo na cvetni petek, dne 4. malega travna l. 1800 okoli dveh popoldne. Vnelo se je pri Komarjevih, tako so rekali ondaj hiši št. 1. v sedanjih Cerkvanih ulicah. Neki fant je baje nagajal krščenci, ki je belila maslo na ognju. Bušnil je vanjo vodo, ki je brizgnila v maslo. Zdajci švigne usodni žarek skozi odprtino na stropu v podstrežje v slamo. Hipoma je streha v plamenu in ogorki lete po ohlipih na zahodno stran v Petelinovo vas (sedanje Kolezijske ulice). Trnovo je jelo goreti na obeh koncih.

Daljne hiše kakor n. pr. kolezijski mlin, so zagorele celo prej kakor bližnje. Vnela se je tudi cerkvena streha in strehi na obeh zvonikih. Zvonovom so zgorele blazine in jarmi. Trnovčani so zajokali, ko je padel veliki zvon. Domačini in meščani so si prizadevali, da bi rešili blago in živino. Med gasilci so bili tudi kapucini.

Čujmo, kako je popisal Valentin Vodnik to grozno nesrečo v »Lublanskih Novicah« l. 1800. št. 5.:

»4. dan tega meseca (malega travna leta 1800) je Trnovo per Lublani pogorelo, jutro vnet je bil tako močan, da ni bilo mogoče ognja vstaviti. Čez 70 hiš je vpepelilo, zraven tudi zgornja čagalnica, le nekaj maliga temnatih ali včebanih hiš inu kevdrov je ostalo inu leto, kar je bilo notri hraneniga; cerkovna streha je vsa izgorčla, vsi zgonovi so poškodovani, inu bodo mogli preleti biti. Notri po cerkvi je vse potergano inu polomleno, to so sturili ljudje iz dobre volje, ki so jo obraniti otili; oltarne podobe so znesli na Mirje — dostavek piščev) farovš ni pogorel, on se je veči part sam obvaroval, zakaj vogen je bil tak, da ni bilo

mogoče inu varno nega dosti gasiti. Še dva dni potem je v' pogoreliši talčlo, zakaj čela vas je bila veči part lšena, z' slamatmi strčhami vsa pokrita, je imčla dosti tavžent čentov merve inu slame pod strčhami, inu veči part po ispah. Ta rčvšina bo ja vsimelene serca k' dobrodelnosti nagnila.«

Da, našla so se mnogo usmiljena srca. Ljubljancani in tudi tuji so pomagali Trnovčanom, da so si mogli pozidati domove. Celu na Francoskem so baje pobirali za trnovske pogorelece. Kakor poročla V. Vodnik, je bila trnovska cerkev v žalostnem stanu. Njen tedanji predstojnik Peter Zupan, ki je župnikoval v Trnovem od pomladi l. 1791. do svoje smrti dne 18. vel. srpana l. 1820., nam ni mnogo zabeležil o požaru, ali kar je zapisal, pojasnjuje nam dovolj bridki položaj trnovskega svetišča. V cerkvenem troškoverniku stoji tale župnikova opazka:

»Od požara dne 4. malega travna do 20. dne rožnika 1800 ni dobila cerkev nobenega daru, ker se ni mogla opravljati služba božja«. V mriškem zapisniku pa omenja: »Od 4. dne malega travna t. j. od požara do 20. dne malega srpana 1800 ni

vrh zadolžili za 39.000 gld., od katerih morajo plačevati obresti.

Če se pomisli, da blagi redovniki vsaki dan preskrbe nad 80 bolnikov s hrano, postrežbo, zdravili i. t. d., da plačujejo zdravnika, da morajo plačevati obresti od vknjiženega dolga, potem je opravičena njih prošnja za zvišanje letne podpore.

Tedaj predlaga g. poslanec, da se podpora za bolnico usmiljenih bratov za 2000 kron ali za 1000 gld. za l. 1900 zviša.

Predlog naj se izroči lin. odseku.

Predlog poslanca Pfeiferja je bil vsprejet in se bode finančni odsek o njem posve-toval.

Sledila so poročila raznih poročevalcev.

Županstvo v Smarji pri Ljubljani je prosilo, da se mu dovoli zopet prispevek 2000 kron za poplačilo nedostatika pri vodovodu v Smarji in na Razdrtem. Prošnja se zavrne.

Posestniki iz Bele so prosili, da se jim dovoli prispevek za napravo treh mostov čez potok Belo, ki so nujno potrebni radi povodnji. Finančni odsek je predlagal, da se odstopi deželnemu odboru, da se informuje pri vipavskem cestnem odboru o potrebi mostov in da dá, ako se pokaže potreba, primerno podporo iz kredita za cestne zgradbe.

Prošnja posestnikov v Strmci nad Čr-nim vrhom, da se jim dovoli prispevek za napravo javne kapnice ob okrajni cesti Črni-vrh-Col, se izroči deželnemu odboru v pri-merno rešitev, ker prošnji priloženi tehnični obrisi niso bili še pregledani po deželnem in deželnovladnem tehničnem uradu.

Prošnji Emilije Dominikove, vdove po okrožnem zdravniku v Železnikih, za po-kojnino se ugoti tako, da se ji da 400 kron letne podpore, in prošnja Josipa Ciperleta, meščanskega učitelja na Dunaju, za prispe-vek k izdaji knjige »Kranjska dežela«, se je rešila s tem, da se mu je dovolila podpora 200 kron.

Društvu za varstvo avstrijskega vinarstva se dovoli podpora 100 kron.

Predstojništvo gluhonemnice v Šmihelu pri Novem mestu prosi, da bi se mu dovo-lila nagrada 1000 kron za pouk gluho-nemih deklic v zavodu šolskih sester. Dovolji se 1000 kron podpore.

Županstvo v Podgorici prosi, da se mu dovoli podpora za posestnike, ki so vsled toče trpeli. Prošnja se je izročila dež. odboru v primerno rešitev.

Filip Flešnar, posestnik v Zadlogu pri Idriji, je prosil podpore za nakup živine. Prošnja se izroči dež. odboru v rešitev. Isto se stori s prošnjo županstva v Črnem vrhu nad Vrhniko, ki je prosilo, da bi se mu dovolila podpora za nasipanje občinske ceste. Naložilo se je dež. odboru, da čim preje reši to zadevo.

O prošnji konservativnega obrtnega društva v Ljubljani za omejitve dela v deželni prisilni delavnici je po-ročal poslanec Lenarčič.

Poročevalec je dejal, da je dež. odbor že storil, kar je mogel, da izvrši sklep dež. zbora, naj omeji obrtno delo v prisil. delav-

bilo zvonov v zvonikih. Zvonika sta bila po požaru za silo jako priprosto z nizki piramidi podobno streho pokrita, kakor sve-doci v trnovskem župnišču hranjena podoba stare trnovske cerkve, ki jo je narisal Karol pl. Andrioli l. 1817.

Dasi niso obnovili vseh hiš — izostale so nekatere kočice, tako Drožarjeva poleg Kikerja (t. j. bivše meščanske vojašnice) in dr. — je vendar vstalo Trnovo kmalu po-novljeno iz razvalin. Trnovčani so v spomin na žalostni cvetni petek l. 1800. zložili svoto 204 gld. konv. velj. Za te denarje je kupil župnik Peter Zupan drž. obveznico z dne 1. vel. travna 1801 št. 10698. Župljani so ukrenili, da naj obresti te obveznice vživa vsakokratni trnovski kapelan, ki je zato za-vezan v vedni spomin na veliki požar ozi-roma za odvrnjenje bodoče enake nesreče darovati vsako leto eno sv. mašo z blago-slovoma dne 4. mal. travna. — Tako se tudi še sedanji trnovski rod vsako leto omenje-nega dne spominja nesreče, ki je tepla nje-gove dede. Spominja se je pri zaobljubljeni sv. maši in pri večernih litanijah proseč, da »Gospod obvaruj trnovsko duhovnijo z vsemi, ki v njej prebivajo, ognja«.

nici, in dejal, da se je delo omejilo na tisto okrajno množino, katero je nujno potrebno, da se izvršuje namen prisilne delavnice. Dela se izdelujejo v prvi vrsti le za dobrotelne zavode. 3000 gld. je vrednost vseh predme-tov, ki se izdelujejo v prisilni delavnici, torej pravi poročevalec, da prošnja ni dovolj ute-meljena in naj se odkloni.

Poslanec Schaffer je dejal, da znaša zaslužek vseh delavcev v prisilni delavnici 30.000 gld. Od tega zaslužka znaša zaslužek krojačev samo 730, pri čevljarjih 970 gld. Pravi, da se samo onim prisiljencem, ki pridejo že izučeni krojaštva in čevljarstva v pri-silno delavnico, da prilika, da ne pozabijo svojih del in da se mladi fantje, ki obrta še ne znajo, uče v prisilnici obrtov.

Zbornica se je strinjala s poročilom upravnega odseka in je prošnjo »Konserva-tivnega obrtnega društva« odklonila.

Prošnja brivske zadruge za pre-pustitev dotičnega dela v dež. bolnici in pri-silni delavnici se tudi odkloni. Poročevalec Lenarčič je trdil, da se posebno v bolnici ne more poveriti delo brivcem, ker bi bila nevarnost, da se zanese na njihovih orodjih bolezen v mesto.

Prošnji posestnikov iz Podutika in Kosez za uvrstitev občinske ceste Koseze-Podutik mej okrajne ceste se ugoti.

Prošnja županstva v Polhovem gradcu, Črnem vrhu in Šent. Joštu za cestno zvezo Polhov gradec, Št. Jošt, Lučnje-Trata se izroči dež. odboru, da pošlje na lice mesta tehnično moč.

Prihodnja seja bode v soboto ob 10. uri dopoldne.

Politični pregled.

V Ljubljani, 5. aprila.

Češko - nemška sprava v češkem deželnem zboru. Poročali smo že, da je minister dr. Režek podal se v Prago, da se podrobneje pouči o razmerah v deželnem zboru in kolikor moč dela na to, da se do-bra volja za dosego sprave ne pokvari te-kom razprav v deželnem zboru. Razgovarjal se je že z raznimi poslanci in tudi z de-želnim maršalom Lobkovicem je že konfe-riral. Toda vkljub temu se zdi, da zasedanje češkega deželnega zbora ne bo končano brez politične debate. To se je pokazalo že v tor-kovi seji, ko je bil razgovor o trimesečnem proračunskem provizoriju in ko je rektor nemške univerze se drznil izraziti, da v Pra-gi ni češkega vseučilišča, marveč le nemško s češkimi učnim jezikom. Na take budalosti seveda Čehi niso mogli molčati in poslanec dr. Herold je rektorja dr. Holzingerja podučil o nasprotni resnici. V svojem govoru je pa češki govornik prešel tudi na sedanja pravna pogajanja ter izjavil mej drugim tole: Huj-skanje in izzivanje od nemške strani je po-stalo v zadnjem času toliko, da se težko veruje na kak uspeh sedanjih pravnih po-gajanj, akoravno bi ga bilo želeti v interesu prava, dežele in države. Tri glavne točke so posebno, od katerih Čehi ne morejo odstopi-ti: enota dežele, enakopravnost obeh de-želnih jezikov, konečno treba pravne pod-lage za nabavo statističnega materiala o na-rodnostnem razmerju. Češki poslanci morajo imeti poprej zagotovilo od strani vlade, da bo pritrčila tem zahtevam in izvedla jed-nakopravnost. Ako vlada ne stori svoje dolž-nosti v tem oziru, bodo češki poslanci ve-deli uravnati svoje korake. Nemški poslanec Schücker je komaj čakal, da konča Herold svoj govor, le žal, da mu ta ni dal zaže-ljenega povoda za nadaljne napade. Schücker je skušal dokazati, da je Herold izjavil se proti nadaljnim pravnim dogovorom, da je ta njegov govor nekak nagrobni govor in da se Nemci ne strašijo boja, ako ga jim Čehi usilijo. Seveda so se Čehi le smejali tem Schückerjevim besedam ter se čudili, kako more v govoru najti nekaj, česar v resnici niti govoril ni. Konečno mu je od-govarjal še dr. Engel, dokazujoč nesmisel-nost nemških zahtev.

Poslanec dr. Engel o »zde«-vpra-sanju. Minulo nedeljo je poročal imeno-vani poslanec na nekem volivskem shodu ter je na očitanje nekega socijalnega demo-krata, češ, da njegov klub ni storil svoje dolžnosti v »zde«-vprašanju, odgovoril pri-bližno to-le: Po mojem mnenju je bilo treba v tej stvari nekoliko treznosti. Žrtve posam-

nikov narodu nič ne koristijo. Treba je raz-motriti razmere in skrbeti za neko začasno sporazumljenje; potem še le je mogoče pri-četi akcijo. Cela afera ni bila vzpizorjena v korist češkega jezika in naroda, marveč je bila vzpizorjena le po neki proti-mladočeški agitaciji. Dolžna pokorsčina nasproti čast-niku je izvan delovanja politične stranke. Gre se zato, jeli voditelj kontrolne komisije moral dati ravno tako povelje. V tem slu-čaju pa treba stvari premostrivati, kakoršne so. Ako se hoče tu doseči kak uspeh, ne sme postati vprašanje o porazu za avtoriteto, in treba je postopati povse drugače. Ako se kaj žrtvuje, mora to donesti uspeh; v tem vprašanju se pa ne more dospeti do zbolj-šanja brez predidodega sporazumljenja. — Češ. radik. in morda tudi kateri izmej zmernih Čehov bodo zmajevali z glavo nad to Englovo izjavo, in nehote se bodo spomnili naudu-šenja pred nekaj meseci za »zde« vprašanje.

Kriza v španskem kabinetu. V madridskih političkih krogih se govori, da je delna min. kriza neizogibna. Sprememba pa ne bode taka, da bi se spremenila vladna politika, kajti zatrjuje se, da ostanejo še na krmilu ministerski predsednik, vojni minister, finančni ter notranji minister.

Ameriškemur predsedniku Mac Kinleyu provzročita sedanja angleško-burska vojska nebroj preglavic. Mož bi se najraje nikomur ne zameril, najmanj pa Amerika-nom. Znana mu je namreč odločna izjava londonske vlade, da ne vsprejme v sedanji vojski nikakega posredovanja in tudi ne od prijateljskih zveznih držav severoameriških, na drugi strani pa tudi dobro ve, kako močna in vplivna je irsko-ameriška stranka na ameriških tleh, ki nujno zahteva, da stori ameriška vlada energičen korak, stori konec krvavemu klanju v Južni Afriki in se potegne za pravice zatiranega burskega naroda. Vse to je Mac Kinleyu dobro znano in dolgo ni vedel, s kom naj bi potegnil. Konečno mu je pa prišlo na misel, da ni več daleč čas, ko bo treba zopet voliti predsednika. Žal bi mu bilo, ko bi mu simpatija za Angleže iz-podmaknila predsedniški stolec, in zato je sklenil, da hoče to simpatijo žrtvovati danim razmeram. Pričeti hoče seveda najprej v ma-lem, da ne bo preveč sumljivo. Prvemu za-upniku senatorju Hanni je naročil, naj po-zove v Washington najvplivnejše Iro-Ameri-kane ter se z njimi posvetuje o položaju, ob enem je pa dala vlada zagotovilo, da bo senat pritržil predlagani resoluciji, s ka-tero se izražajo Burom simpatije. Začetek je torej storjen in ako pojde takó dalje, bo kmalu utrjen predsedniški stolec. Bo li s tem pomagano tudi Burom, je seveda drugo vprašanje.

Kraljica Viktorija na Irskem. Predvčeranjim dopoldne je došla angleška kraljica Viktorija v irsko luko Kingstown in včeraj se je vršil slovesen uhod v glavno mesto Irske. Za Angleško je ta dogodek ve-likega pomena, ker angleška kraljica že nad petdeset let ni bila na Irskem. Njen s danji poset na irskih tleh je nekaka zahvala ir-skemu narodu, čegar sinovom se imajo pravzaprav Angleži zahvaliti za vse dose-danje uspehe v Južni Afriki. Irski vojaki so morali vselej prvi v boj in je kajpada ravno v njih vrstah bila izguba vedno največja. Irski narod bo sicer vsprejel to zahvalo, a kaj mu koristijo same lepe besede, ko vlada v dejanju ne pokaže zatiranemu narodu družega nego bič.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 5. aprila.

Nemci in Slovenci. Pod tem naslo-vom je včerajšnja »Hrvatska Domovina« ob-javila lep članek o slovenskih političnih raz-merah. Mi se povsem strinjamo s člankom ter želimo, da bi se uresničili nasveti. Treba nam je složnosti v boju proti nasprotnikom, a tudi pomoči ostalih Slovanov v državi. Vsa naklonjenost čeških in poljskih krogov do nas je bila doslej le platonska, odtod tudi naši nevspehi.

Celjska mestna občina je vrla go-spodinja s tujim denarjem. Ko so prišli Čehi v Celje, je bilo treba najeti celovške policiste za drag denar 500 gld., dočim bi se bila dobila mnogo zanesljivejša orožniška azi-stenca zastoj. Mestna klavnica je bila trikrat dozidana in dvakrat podrta, za kar je šlo

gotovo več tisočakov v zrak. Mestna uprava se zaradi teh nečutenih dejstev pri davko-plačevalcih doslej še ni opravičila. — Tudi ni prišlo še v javnost, kako se je poravnala zadeva zaradi mestne deželnobrambovske vojašnice, pri kateri se je en cel trakt porušil, čeprav še ni deset let, odkar je bilo poslopje dozidano. Zidal je vojašnico mestni oča Lindauer, — zato se je ta stvar kar na ti-hem pomečkala in v občno z ad o v l j n o s t s sveta spravila. Tudi nam ni znano, če je sicer vestno celjsko državno pravdnistvo imelo čast se baviti z očetom Lindauerjem po §§ 380—386 k. z. za njegovo izborni-zidanje. »Soll das Werk den Meister lober« — Sedaj je pa nastopila občina kot podj-nica. Na ilovnatem zemljišču Bontempe-lijevem, katero je prišlo svoj čas v last mestne občine, hočejo sedaj zarediti z umet-nim valenjem neke vrste kur in so napra-vili že precej hišic, kurnikov; tudi nekaj starih petelinov že imajo tam. Razsodni ljudje se jim posmehujejo, ker vedo, kako prija ilovnata zemlja piščetom. Govori se, da je mestna občina v to podjetje vtaknila okoli 2000 K, kljub temu, da je že prej enkrat neki Herman tudi v Celju pa na bolj-zemlji prišel z enakim podjetjem na nič. Kar je pa pri vsej stvari najbolje, je to, da se bo, ali da se je izročil ta umetni zavod tistemu Martinyu, ki se je za časa češ-kega poseta in še pozneje s pretepanjem toli odlikoval, da se mu je morala v »varnem zavetju« dvakrat kri hladiti. No mestni urad že iztakne za vsako branšo kakega priprav-nega kalina. Zakaj o vseh teh okolnostih sicer dobro informovani mestni uradni list »Deutsche Wacht« molči, nam je neumljivo. Davkoplačevalci žele pojasniti!

Iz Maribora. »Post tot discrimina re-rum« se je vendar le zadnje nedeljo dne 1. aprila predstavljaj »Cvrček« na odru ma-riborskega Narodnega doma. Predstava je sijajno vspela. Igralo se je eksaktno, dovr-šeno, in mnogobrojno občinstvo iz Maribora in okolice je navdušeno zapuščalo Taliji po-svečene prostore. Stana je igrala Cvrčka ne-dosegljivo in izvabila s svojim naravnim, ži-vahnim igranjem koj po prvem nastopu burno ploskanje, ki se je ponavljalo tudi pozneje po vsakem nastopu. Težka uloga starke Srdane bi se ne bila mogla izročiti spretnjšim rokam. Ponosna, gizdava Milunka je vzbujala z izbornim igranjem in s kras-nimi toaletami občno občudovanje. Mati Bu-janka se je prikupila z blagim, plemenitim značajem. Gobin in Borko Bujanovič sta bila ljubeznjiva dvojčka, različnih značajev sicer, a enako velike medsebojne ljubezni. Bila sta vsak na svojem mestu. Očeta Bujana nam je podal znan, s spretnim igranjem nam že dolgo priljubljen diletant. Nadej je bil isto-tako v spretnih rokah. Tudi manjše uloge so se igrale z ljubeznijo in skrbnostjo, tako da je bila predstava zares vsestranski dovr-šena. Upizoritev se je vršila gladko, čepra-je na nekaterih mestih zelo težavna. Po-sebno lep, slikovit je bil prizor, ko se zbi-ralo fantje in dekleta na ples. Da so se iz-brale ulogam tako primerne diletantske moči in da je upizoritev bila tako točna in gladka, gre vsa čast nevidni osebi spretnega in požrtvovalnega režiserja. Smelo rečemo, da je bil večer dne 1. aprila najlepši, naj-zabavnejši večer v Narodnem domu, za ko-jega toplo zahvaljujemo režiserja in igralce. Edina naša želja je, da bi se predstava v Veliki noči kmalu ponovila!

Iz lavantinske škofije. Dne 1. t. m. je umrl g. A. Pučko, župnik v Polensaku. — Župnijo sv. Jakoba v Dolu je dobil g. A. Vetrnik, kapelan v Braslovčah, in župnijo sv. Ruperta nad Laškim g. A. Mojžišek, ka-pelan pri Vel. nedelji.

Iz Kopanja. Ne poročal bi Vam o misijonu, katerega so imeli duhovniki do-mače Šmarske dekanije z velikim vspehom v Kopanju od 11—16 marca, ko bi ne bil priča velike gorečnosti našega kneza in škofa. V »Slovenca« smo čitali, da je bil 11. marca v Cerkljah, kjer je imel uvodni govor, konec tedna pa v Polhovem gradcu. V sredo 16. marca smo ga pa imeli med seboj, kjer je ostal do konca ter v svoji znani goreč-nosti pridno spovedoval in navdušeno ozna-njeval božjo besedo. Nad vse lepo je pa bilo v četrtek zvečer pri odhodu v Račni, kjer se je zbral občinski odbor in je domači župan tako prisrčno se zahvalil Presvetlemu

in drugim gospodom. Beseda priprostitih mož »Vaši smo in Vaši ostanemo« bode gotovo Presvetlemu v tolažilo v sedanjih žalostnih dneh.

Umetnostno slovstvo. Naučno ministertvo je sklenilo, da izda v tretji izdaji »Handbuch der Kunstpflege in Oesterreiche«. Izmed Slovencev je naprosilo kan. Smrekarja, da poroča o delovanju društva za krščansko umetnost, vodja Senekoviča, da opiše delovanje muzejskega društva in last not least (!) prof. Franke-ta, da zabeleži čudovite vspehe umetniškega društva.

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru ima v svoji zalogi še več iztisov brošurice »Rimska božja pot in Slovenski romarjia« (1888). spisal kanonik dr. Iv. Križanič.

Wolf v Mariboru. Dne 29. t. mes. pride kričač Wolf v Maribor, kjer bode prokoval nemško hodočnost svojim vernim. Od Maribora ni daleč do Ljubljane. Ni izključeno, da se udeleži tudi veselice, katero pripravljajo ljubljanski protestantje.

Nemški pouk za Slovence. Na mariborski vinorejski šoli je zaključen praktični tečaj o vinarstvu in sadjarstvu. Obiskovalo je tečaj nad 30 Slovencev in samo štirje Nemci. Poučevalo se je v nerazumnem pruskem narečju. Proč od Gradca!

V Ljutomeru je umrl nagle smrti tovarnar z usnjem Jožef Steyer. Zadel ga je kap.

Na graškem vseučilišču je bilo v zimskem tečaju 1675 slušateljev, in sicer 95 bogoslovcev, 872 juristov, 483 medicincev, 173 modroslovcev in 52 farmacevtov.

Občinske volitve v Celovcu bodo za tretji razred 23. t. m., za drugi razred 25. t. m. Občinski svetnik Tschebull (!) je stavil v občinskem svetu predlog, naj se izdela nov volilni red za Celovec, po katerem se bode prvič volilo pri bodočih deželno-zbornskih volitvah.

Iz Kranja. Dne 3. t. m. zjutraj ob 5. uri je izdihnil dušo v 16. letu svoje starosti petošolec Al. Potočnik, sin gospoda Janeza Potočnika, urarja v Kamniku. Bolezen je trajala šest tednov. Iz influence se je izcimila smrtonosna pljučnica. Pokojni Alojzij je bil uzoren dijak, pobožen, nadarjen in marljiv; ljubili so ga učitelji in učenci-tovariši. — Bridko izkušnjo je poslal modri Bog starišem, ki so po pravici stavili nanj najlepše nade. Naj se tolažijo žalujoci stariši in sorodniki z besedami sv. pisma: »Ker je bil Bogu všeč, je postal njegov ljubljenc; in ker je med grešniki živl, je bil vzet. Pobrzan je bil, da ni hudobija popačila njegovega uma in da ni preslepila hinavščina njegove duše«.

Iz Reke. Res čudno vreme imamo letos tod. Prve postne dni snežilo je, kakor da smo v Sibiriji, — deževje skoro da neče prenehati, v ponedeljek je gromelo in hudo treskalo — na Trsatu odtrgala je strela na zvoniku strelovod in ga vrgla na tla, zarila se je na dveh mestih na trgu v tla — druge škode ni napravila — razen da je malo devojčico onesvestila. — Bolnikov je po mestu in zunaj mesta vse polno, iz tvornic izostaje jih na stotine — zdravniki so preobloženi s poslom. Ljudi tudi zadosti umira. Govori se, da mislijo neke šole začasno zapreti zavoljo influence. Mej drugimi sta hudo obolela občeljubljeni bivši provincijal kapucinski P. Augustin in guardijan P. Samuel. — Kako se bo vendar enkrat rešilo vprašanje reške takoimenovane avtonomije? Kakor hočejo Mažari.

Kako daleč smo Slovenci zaostali. Iskra, ki je vnela Slovence za slovensko vseučilišče, ni dolgo netila ognja. Najvstrajnejši so bili doslej štajerski Slovenci, izmej katerih so se še zadnji čas oglasile nekatere občine za slovensko vseučilišče, od drugod se pa že dolgo o nobeni agitaciji ničesar ne čuje. Čehi so v svojih zahtevah vstrajnejši. V moravskem deželnem zboru je 35 čeških poslancev vložilo 921 peticij za ustanovitev češke univerze na Moravskem. Posnemajmo češko vstrajnost.

Iz Reke je v ponedeljek zjutraj angleški parobrod »Leitrim« odpeljal 745 ogerških konj v južno Afriko. Tudi s tem transportom je odšlo več postavačev.

Iz krogov ljubljanskih Nemcev. »Deutscher Sprachverein« je imel te dni svoj deseti občni zbor. To društvo pere že deset let nemščino tujih besedij. Vspah je

minimalen, ker ne more kljub vsem »Verdeutschungsbücher« »podajčati« slov. imen ljubljanskih Nemcev. Tako je bilo zelo komično, da je zbor izvolil za nositelja svojih idej načelnika Leona Suppantšitscha. Naročili so agitacijo iz Berlina in res pride prihodnjo nedeljo predavat v kazino o »Nord- und Süddeutsche« prof. dr. Günther A Saalfeld iz Berlina.

Delavski shod se priredi v nedeljo popoldne ob 4. uri v gostilniških prostorih pri Ferlincu.

Delavske zgradbe. Slovensko delavsko stavbinsko društvo v Ljubljani je že pričelo z novim delom. Društvo je kupilo v Trnovem zemljišče, na katerem bode postavilo kakih 8 hiš. Stavbišče na Glincah bode tudi skoro parceliralo in pričelo s stavbami.

Nezgođe. Stroj je prijel včeraj zvečer ob 1/2 6. uri zvečer v Binderjevi tovarni mizarja Josipa Šume z Glinca. Opasno je poškodovan na levi roki. Tekom tedna, in sicer včeraj popoldne poškodovan je bil laški mladoletni delavec Silvio Tosolini, odletel mu je pri delu kamen v obraz in ga pri tem jako poškodoval; predvčeranjim pa se je skala zavtila laškemu delavcu Luigi Veralditu na nogo in mu isto poškodovala. Zadnja dva poškodovana sta bila pri gradnji novega Žabjaka.

Mestne vožnje in ljubljanska voda. Občinski svetnik Šubic je izračunal, koliko bi imela dela Jožef Turk in Elija Predovič, ko bi se jima poveril tudi »kšeft«, da prevozita vso vodo, kar so je Ljubljančani izpili v preteklem letu. Moža bi potrebovala 1,211.806 voz in bi morala na vsak voz naložiti 800 kilogramov vode. Ako bi se potem ta voda natočila v škafe, katerih bi vsak vsprejel 20 litrov vode, bi bilo treba 48,472.250 škafov. Ko bi vsi prebivalci na Kranjskem Bolčevemu Pepetu in Eliji Predoviču pomagali nakladati te škafe, bi na vsakega prebivalca naše dežele prišlo 97 škafov. Koliko bi imela občinska svetnika od te mestne vožnje dobička, pa obč. svetnik Šubic ni izračunal.

Ogenj na Karlovski cesti. Danes ob pol ene popoldne je hitela stalna požarna straža na Karlovsko cesto, nekaj trenotkov pozneje je strel z grada naznanil ogenj. Gorelo je pri Mariji Ahlin na Karlovski cesti, pri kateri so še-le pred 2 dnevoma pogasili goreče cunje. Pač čudno naključje. Goreti je pričela slama na podu. Dekla Franca je opazila ogenj in poklicala ljudi, ki so menili, da bodo ogenj sami pogasili. Ko je bilo že vse v plamenu, se je poklicala požarna bramba. Živino so rešili, ožgala se je samo jedna mačka. Pohištvo iz hiše so znesli na prosto. Pogorela je vsa slama in zidanemu podu je tudi popolnoma uničena streha. Ogenj je moral zanetiti kak lump, ki je morda prenočil na slami. Občinstva se je nabralo okolu ognja na stotine in je s pravo naslodo poslušalo slovensko poveljevanje požarne brambe: »V o d a h o l t !« Pogorelka je bila za pod zavarovana pri »Dunav«, za slamo pa ne.

Člani slovenske drame na gostovanju. Člani slovenske drame gospa Danilova, gđe. Ogrinčeva, gospod Danilo, Inemann in Veble bodo šli te ni gostovat na Sušak in v Kastav. Tudi v Mariboru prirede baje predstavo, v kateri bode sodeloval g. Verovšek. Bilo bi pač želeli, da bi se tudi Hrvatom predstavili najodličnejši člani slovenske drame.

Hipnotične predstave z eksperimenti priredi v soboto zvečer ob 8. uri v Tonhali na Kongresnem trgu Albert Krause iz Newjorka. Vstopnice po 4, 2 in 1 K se dobivajo zvečer pri blagajni.

Hlapec iz zverinjaka, ki sedaj pod Tivoli kaže sestradane živali, je poneveril gospodarju 20 kron in pobegnil. Ime mu je Ernest Lepriht.

Velkovrhov konj z Jarš je ugriznil včeraj v rame Srečko Zalokarja na Poljanski cesti.

Požigalec. Včeraj so v tukajšnji deželni bolnici aretovali delavca Štefana Martinčiča, ki je nedavno v Novi vasi zažgal nek svinjak.

Ogenj je uničil gostilničarju Jožetu Potokarju v Brežicah pri Litiji vsa poslopja in kočarju Antonu Piškurju kočo.

Polica j »fuhrman«. Danes si ga je privoščil Predovičev Nace Lisec. Opravljal

je del Predovičeve »mestne fure«. a bil je tako slab v nogah, da je usodo »fure« prepuštil konjem, sam pa majal se na vozu. Da bi ne padel Lisec z voza, vzel je vajeti v roke policaj in peljal voz in Lisca domov. **V Šiški** je odstopil župan. Z denarjem je tajnik Kržišnik pošteno delal.

Denarnico zgubil je včeraj Ivan Bajželj od Bleiweisove ceste do južnega kolodvora. V denarnici je bilo 50 kron.

Došli delavci. Včeraj se je pripeljal okolu 200 Goričanov in Italijanov, ki bodo delali v opekarnah ljubljanske okolice.

Mesečni meteor pregled. Mesec sušec je bil veskozi neprijeten in moker. — Opazovanja na toplomeru dadó povprek v Celsijevih stopnjah: ob sedmih zjutraj — 0,2°, ob dveh popoldne 6,5°, ob devetih zvečer 2,9°, tako da znaša srednja zračna temperatura tega mesca 3,1°, za 0,6° pod normalom. — Opazovanja na tlakomeru dadó kot srednji zračni tlak 732,0 mm, za 4,0 mm pod normalom. — Mokrih dni bilo je 14, padavina (sneg in dež) znaša 158,4 mm.

V Ameriko je meseca marca odpe-ljalo se iz Ljubljane 252 oseb.

Društva.

(Glasbena Matica v Rudolfovem.) Dva glasbena večera v korist podpornemu zalogu c. kr. gimnazije v Rudolfovem. Prvi glasbeni večer v četrtek 5. aprila 1900 v čitalnični dvorani v Rudolfovem. Iz prijaznosti sodelujejo gg. glasbeni profesorji J. Junek in J. Proháčka iz Ljubljane ter domači glasbeniki. Vspored: 1. B. Smetana: Koncertna fantazija na češke nar. pesme, igra na klavirju g. J. Proháčka. 2. H. Wieniawski: Legenda, igra na gosli g. **, na klavirju spremlja g. I. Hladnik. 3. Molique: Koncert za cello, igra g. J. Junek, na klavirju spremlja g. J. Proháčka. 4. a) Risto-Savin: »Porok«, b) F. S. Vilhar: »Nezakonska mati«, pesmi za visoki glas, poje g. P. Kozina, na klavirju spremlja gosp. J. Kozina. 5. a) A. Dvořák: »Na táčkah« (vasovanje), b) I. Wogrich: »Staccato caprice«, igra na klavirju g. I. Proháčka. 6. Chopin-Sarasate: Nocturna, igra na gosli g. **, na klavirju spremlja g. I. Hladnik. 7. a) Rubinstein: Melodija, b) Fitzenhagen: »Perpetuum mobile«, na cello igra g. J. Junek, na klavirju spremlja g. J. Proháčka. — Začetek točno ob 8. uri zvečer. — Sedežni listki za prvi večer so bele barve.

Telefonska in brzojavna poročila.

Solnograd. 5. aprila. Kardinal knez nadškof dr. Haller je danes popoldne umrl.

Dunaj, 5. aprila. Danes se je ministerski svet posvetoval glede predlog, ki se izročé delegacijam, jutri se zbero ministri v posvet pod predsedstvom cesarjevim. — Ogerski ministri so imeli daljša posvetovanja z avstrijskimi.

Dunaj, 5. aprila. Ministerstvo je izdalo naredbe na deželne predsednike, s katerimi se prepoveduje praznovanje 1. majnika.

Trst, 5. aprila. Zaprli so trgoveca galanterijskih rečij J. Vajdica, ker je hotel svojo trgovino zažgati, da bi prišel do zavarovalnine.

Gorica, 5. aprila. Policija je prišla na sled tatinski družbi, ki je izvrševala tatvine po vsej Furlaniji. Stariši so napeljavali 14 do 19 letne otroke k tatvinam.

Plzenj, 5. aprila. Pri naboru so češki člani komisije protestirali proti nemškemu zapisniku in odrekli podpis.

Roveredo, 5. aprila. Včeraj so dobili gimnazijskega ravnatelja dr. Altona in njegovo nečakinjo v nju stanovanju umorjena. Morilec je najprej v kuhinji umoril nečakinjo, ravnatelj je prihitel v kuhinjo, a morilec, ki je baje neki tujec, ga je umoril s kuhinjskim nožem. Oba napadena sta bila takoj mrtva.

Berolin, 5. aprila. Iz Bruselja poročajo: Valeškega princa je na potu v Kodanj včeraj popoldne ob pol 6. uri na tukajšnjem kolodvoru napadel 16letni anarhist Sipido. Ustrelil je dvakrat nanj, a ga ni zadel. Napadalec so prijeli. Princ s soprogo in nekim častnikom je bil ob napadu v kupeju.

Dunaj, 5. aprila. Cesar je pri angleškem poslanstvu čestital, da se prestolonasledniku ni nič hudega zgodilo pri napadu.

Bruselj, 5. aprila. V stanovanju napadalec Sipido so našli mnogo anarhističnih spisov.

Bruselj, 5. aprila. Ko je bival angleški prestolonaslednik v Bruselju, vršil se je velikanski shod, zahtevajoč mir in svobodo za Bure.

Newjork, 5. aprila. Znani ameriški zmagovalc v zadnji vojski admiral Dewey je izjavil, da je voljan vsprejeti kandidaturu za predsednika.

Vojska v Južni Afriki.

Bloemfonteinski vodovod je še vedno v rokah Burov, istotako Buri še niso voljni izročiti Angležem ugrabljenih topov in voz, pač pa tem marljiveje izvršujejo načrt, ki jim ga je izdelal bivši francoski polkovnik Villebois-Marcul, kateremu so Buri pred kratkim poverili neko višje poveljniško mesto. Po tem načrtu bodo Buri zasedli pogorje ob natalski in Basuto-meji ter s tem onemogočili prodiranje desnega angleškega krila. Ta burska črta bo pa lahko v vedni dotiki s posadkami v Natalu, kakor tudi z armado generala Smitha pred Kroonstadom. Glavni tabor imajo Buri v Ladybrandu in glavni poveljnik je brčkone general Olivier. Na ravnem se Buri seveda ne bodo spuščali v boj in Angleži jim bodo morali slediti v gorovje, ako bodo sploh hoteli prodirati dalje.

Spočetka se je sodilo, da so sedanji burski poskusi le nekak manever brez nadaljnega pomena, toda akcija pri Thabanchu in pri vodovodu je tudi Angleže prepričala, da imajo opraviti z nevarnim nasprotnikom. »Times« pišejo, da so sedanja burska gibanja dokaz, da je zveza mej Buri v severnem delu Oranje mnogo trdneja, nego se je domnevalo, Olivier je prijel Roberts, ki sedaj pač ne pojde v Kapstadt, na najboljše mesto. Najbolj je obžalovati, da Roberts ni mogel pridobiti za se farmovcev v jugozahodnem delu. — To pač kaže, v kako nevarnem položaju se nahaja sedaj njegova armada.

Od treh strani ga obdaja sovražna moč, kateri je na razpolago dovolj ugodnih pozicij. Vrh tega je pa velika nevarnost za južnoželezniško zvezo, katero bota sicer skušala čuvati generala Gatacre in Brabant, ki pa v enakih dosedanjih poskusih nista imela sreče.

London, 5. aprila. »Standard« javlja, da Roberts silno primanjkuje konj. — Pri Kapstadtu sta ušla dva oddelka burskih ujetnikov.

London, 5. aprila. Reuterjev urad poroča iz Bloemfonteina 2. t. m.: Colvillova divizija in konjenica generala Frencha sta se vrnili z bojišča. Vse je mirno. Razdejanje vodovoda provzročá velike neprijetnosti.

Springfontein, 5. aprila. Veliko število Burov se nahaja ob železnici mej Spring- in Bloemfonteinom. General Gatacre je dobil nalog, varovati železnično zvezo.

Bruselj, 5. aprila. Potrjuje se, da so Buri rezervoar bloemfonteinskega vodovoda raztrčili v zrak. Govori se zopet o mirovnem posredovanju ruskega carja.

London, 5. aprila. V nedeljo so napadli pri vodovodu blizu Bloemfonteina zbrani Buri bližnje angleške predstraže, ki so se morale umakniti in so zasedle Bushmanskop.

Umrl so:

3. aprila. Vincencij Hansel, mizar in posestnik, 78 let, Kolodvorske ulice 14, ostarlost. — Frančiška Mavc, šivilja, 21 let, Hradeškega vas 16, jetika

4. aprila. Frančiška Tognio, uradnika vdova, Vegove ulice 10 kap.

V bolnišnici:

1. aprila. Anton Ferlan, kajzar, 51 let, gangraena intest. — Alojzij Brun, delavec, 32 let, jetika.

2. aprila. Marija Verhovnik, posestnika hči, 4 leta, davica.

Cena žitu na dunajski borzi

dné 4. aprila 1900.

Za 100 kilogramov.

Pšenica za pomlad . . .	gl. 7 78	do gl. 7 79
» » maj-juni » . . .	7 79	» » 7 80
» » jesen . . .	7 98	» » 7 99
Rž za pomlad . . .	6 79	» » 6 81
» » maj-junij . . .	6 83	» » 6 85
» » jesen . . .	6 98	» » 6 99
Turšica za maj-junij . . .	5 77	» » 5 78
» » jul-avgust . . .	5 88	» » 5 88
Oves za pomlad . . .	5 39	» » 5 41
» » maj-junij . . .	5 42	» » 5 43
» » jesen . . .	5 70	» » 5 72

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m, srednji zračni tlak 736,0 mm.

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celsiusu	Vetrovi	Nebo	Padavina v 24 urah v mm.
4. 9. zveč.	733,7	4,2	sr. zah.	oblačno	
7. zjutr.	731,5	3,1	sl. zah.	oblačno	0,0
9. popol.	731,1	10,0	sr. zah.		

Srednja večerajnja temperatura 3,0. normale: 7,5°.

Izjava.

Podpisani nisem pisatelj, niti dopisilatelj, niti inspiratelj dopisa „Izpod Mozirja“ v „Slov. Listu“ od 31. sušca t. l., kar mi bo slav. uredništvo „Slov. Lista“ na poslano prošnjo gotovo potrdilo, a še le v sobotni številki. Da se pa prejkotprej iznebam suma, objavljam to v dnevniku.

V Mozirji, dne 4. aprila 1900.

Pankracij Gregorc,
kapelan.

330 1-1

Vabilo

na

III. redni občni zbor

„Katoliškega izobraževalnega društva v Trnovem na Notranjskem“,

ki se bode vršil

v nedeljo dne 8. aprila 1900

po popoludanski službi božji

v društveni sobi.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo pregledovalcev.
3. Razni nasveti.

NB. Pri nezadostnem številu članov se vrši nov občni zbor pol ure kasneje na istem kraju in z istim dnevnim redom.

329 1-1

Načelstvo.

Spretnega

stenografa in pisarja

z lepo in hitro pisavo sprejme proti dobremu plačilu

dr. Josip Furlan,

326 3-2

advokat v Ljubljani.

Preklic in naznanilo.

Podpisane izjavljam, da me gospod **J. Kraševac**, mešan in bivši mizar v Ljubljani, v mojih kupčijskih zadevah ne zastopa več, in smatram vsako naročilo ali plačilo na moje ime njemu izročeno za neveljavno.

Ob jednem slav. občinstvu uljudno naznanjam, da me odslej nadalje zastopa v mojih kupčijskih zadevah gospod

A. Zakrajšek

ter prosim le temu izročevati vsa naročila in plačila zame.

V Ljubljani, dne 28. marca 1900.

Anton Kvas.

322 3-3

VABILO

na

II. redni občni zbor

„Hranilnice in posojilnice v Ribnici,

registr. zadruga z neomejeno zavezo“,

ki se vrši

belo nedelje 22. aprila 1900

ob 3. uri popoldne

v uradni sobi.

Vspored:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobritev računov za leto 1899.
4. Prememba pravil.
5. Volitev načelstva, nadzornika in njega namestnika
6. Razni predlogi.

V Ribnici, dne 5. aprila 1900.

331 1-1

Načelnštvo.

ADOLF HAUPTMANN

v Ljubljani,

prva kranjska tovarna oljnatih barv, firneža laka in kleja

priloga

pleskarjem, stavbenim in pohištvenim mizarjem, loščarjem, slikarjem napisov in sobnim slikarjem, hišnim posestnikom, zasebnikom itd.

Akvarelne barve, vlažne in suhe.

Anilin-barve.

Bronzo, prašnato, in tekočo bronz-tinkturo.

Brunolin, za nasičenje in barvanje v naravni lesni barvi izdelanega pohištva.

Carbolineum, le najboljše kakovosti.

Čopiče za zidarje, po poljubni ceni.

Čopiče za pleskarje, loščarje, cerkvene, napisne sobne in slikarje-umetnike ter mizarje.

Črnilo, pisalno in odtiskalno.

Düsseldorfske oljnate barve za umetnike v puščah.

Emajlne barve.

Fasadne barve, apnenate, tudi hišne prodeljne barve iz savinjske doline, neprekosljive glede trpežnosti.

Firneže in olja za slikarje-umetnike.

Kemične barve.

Klej, steklarski ali za okna.

Kredo, gorsko, bolonjsko, temeljno, svetlikasto in kredo za pisavo.

Lake za vozove kočije, pristne angleške (Wm. Harlandt & sin, London), vlije podraženju po prejšnji nizki ceni.

Lake, uporabne za vsakovrstne domače in obrtne namene.

Laneno olje, le kranjsko.

Laneno oljnato firnež, prirejen le iz kranjskega lanenega olja.

Leštilo ali lazurne barve.

Leštilni odtiskalni papir.

Maščobno svetlo voščilo „Fernolend“, najboljše svetovno voščilo za čevlje.

Mavec, alabasterski in stukatur. (za modele in stavbe).

Oljnate barve v vseh bojah, tudi v 1/4, 1, 2 in 5 kg. imajočih patentovanih puščah za razpečevalce.

Orehovo luženje, s katerim se luži les po mrzlem načinu.

Paleta, lesene in porcelanaste.

Slikarsko platno.

Sušilni prašek (stocativ), najboljše sušilo oljnatih barv.

Šmirgljevi prašek za kamnoseke.

Vzorci (patrone) za slikarje.

Zemeljske barve.

Posebnosti za namazanje tál v sobah, dvoranah itd.:

Jantarjeva tálna glazura, hipna tálna glazura, štedilno tálno voščilo, sijajno tálno voščilo, sijajni tálni vosek, oščetni vosek.

Prodaja na debelo in drobno.

== Ceniki zastoj. == 320 2

V Polšniku, v dekaniji Šmartno pri Liji, se išče

cerkvenik in organist

ob jednem. Službo je nastopiti o sv. Juriju. Plača se večinoma v heri toliko, da se lahko dobro izhaja. — Zraven dobiva tudi še stolnino in deležino od ustanovljenih sv. maš. Želi se, da prosil izvežbani Ceciljanec in da bi zraven še tudi znal krojaško obrt, ker v okolici ni nobenega dobrega krojača. — Prosilci naj se oglašé do ovetne nedelje pri podpisnem župnijskem uradu.

Župnijski urad v Polšniku.

301 3-3

Ivan Globelnik, župnik.

Polkrita, lahka

kočija

za dva konja je na prodaj jako po ceni.

G. Garich 309 3-2

sedlar v Ljubljani, Rimska cesta.

Brunolein, izvrstno sredstvo za ohranitev le sojva, preprečuje gnilobo, oprhlost itd. Za trgovce pohištva, mizarje in zasebnike ima v zalogi tvrdka **BRATA EBERL** v Ljubljani, Francišanske ulice. 228 15 11-11
Vnanja naročila proti povzetju.

Št. 10.041.

Volitveni razpis.

V zmislu § 17. občinskega volilnega reda za deželno stolno mesto Ljubljano daje se za znanje, da se bodo letošnje šepolinske volitve vršile v veliki dvorani »Mestnega doma« na Cesarja Josipa trgu in da bode volil:

- dne 23. aprila III. volilni razred;
- dne 25. aprila II. volilni razred;
- dne 27. aprila I. volilni razred;

vselej od osmih do dvanajstih dopoldne.

Tretji volilni razred bode volil v dveh oddelkih in pripadajo prvemu oddelku volilci od A-L, ki bodo imeli dohod na volišče po stopnjicah ob Strelških ulicah, drugemu oddelku pa volilci od M-Z, ki bodo imeli dohod po stopnjicah nasproti mestni lednici.

Ako bode treba ožje volitve, vršila se bode dan po prvi volitvi, to je dne 24., oziroma 26. in 28. aprila t. l. ravnotam, kot prvotna volitev in tudi od osmih do dvanajstih dopoldne.

Iz občinskega sveta izstopijo letos nastopni gospodje občinski svetovalci, in sicer:

- a) iz III. volilnega razreda: **Ivan Škerjanc** in **Jernej Žitnik**;
- b) iz II. volilnega razreda: **Fran Pavlin** in **Ivan Plantan**;
- c) iz I. volilnega razreda: **Ivan Gogola, dr. Josip Staré, Ivan Velkoverh** in **Fran Žušek**.

Med letom sta se mestnemu odborništvu odpovedala gg. občinska svetovalca **Fran Hribar**, ki je bil leta 1897. v III. razredu voljen za dobo treh let, in **dr. Valentin Krisper**, ki je bil leta 1898. v I. razredu voljen za dobo treh let.

Voliti bo torej III. volilnemu razredu troje, II. dvoj in I. petero občinskih svetovalcev — devetero za dobo treh let, enega za dobo enega leta.

Volilci III. volilnega razreda prejmo radeče, volilci II. razreda višnjeve, volilci I. razreda bele glasovnice.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane.

dne 21. marca 1900.

X. zvezek. Uredil in založil **Francišek Kralj**

Krasna mladinska knjižica!

Pomladni Glasi

posvečeni slovenski mladini.

Cene: brošir 60 h, kárt. 80 h, celoplast. 1 K 10 h, krasno vezani 1 K 80 h. — Dobivajo se: v semenišču, Katol. Bukvarni, pri Ničmanu, Giontiniju, Schwentnerju in pri Kraju v Novem mestu. — Dobivajo se še prejšnji letniki razen I. in II.

Z osmimi slikami.

V Ljubljani 1900. **Primerno darilo za Veliko noč!**

Dunajska filialka

Hranilne vloge na knjižice s 4%.

Menjalnica, borzno posredovanje, posojila na vrednostne papirje, menični eskompt, vinkuliranje in 964 43 razvinkuliranje obligacij.

Živnostenská banka

na Dunaju, I. Herrengasse 12.

Glavnice v akcijah 20,000.000 K.

Reservni zaklad nad 7,500.000 K.

Centrala v Pragi.

Podružnice v Brnu, Plznu, Budejovicah, Pardubicah, Taboru, Benešavi, Iglavi, Moravski Ostravi.

Dunajska borza.

Dne 4. aprila.

Skupni državni dolg v notah	99-10
Skupni državni dolg v srebru	99-
Avstrijska zlata renta 4%	98-45
Avstrijska kronska renta 4%, 200 kron	99-05
Ogerska zlata renta 4%	97-05
Ogerska kronska renta 4%, 200	93-75
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	127-20
Kreditne delnice, 160 gld.	227-30
London vista	242-90
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	118-65

20 mark	23-69
20 frankov (napoleonodor)	19-27
Italijanski bankovci	90-25
C. kr. cekini	11-38

Dne 4. aprila.

3-2% državne srečke l. 1853, 250 gld.	164-
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	160-
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	200-90
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	96-
Tisine srečke 4%, 100 gld.	140-
Dunavske vravnave srečke 5%	256-75

Dunavsko vravnavo posojilo l. 1878	108-
Zastavna pisma av. ostr. zem.-kred. banke 4%	95-40
Prijoritete obveznice državne železnice	87-30
južne železnice 3%	69-20
južne železnice 5%	99-
dolenjskih železnic 4%	99-25
Kreditne srečke, 100 gld.	397-50
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	335-
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	42-50
Ogerskega	5
Budimpešt. bazilika - srečke, 5 gld.	21-70
Rudolfove srečke, 10 gld.	13-20
	65-

Salmove srečke, 40 gld.	173-50
St. Genois srečke, 40 gld.	182-
Waldsteinove srečke, 20 gld.	178-
Ljubljanske srečke	48-
Akcije anglo-avstrijske banke, 300 gld.	124-40
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	294-
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	78-50
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	25-05
Splošna avstrijska stavbinska družba	96-50
Montanska družba avstr. plan.	261-75
Trboveljska premožarska družba, 70 gld.	320-
Papirnih rubljev 100	255-54

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za izgube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjalnična delniška družba

„MERCUR“

I. Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelsgasse 2.

Pojasnila vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.